

Analiza CMS: Companiile din Europa Centrala și de Est (CEE) intenționează să-și intensifice eforturile de digitalizare, în ciuda perioadei actuale dificile

Companiile din Europa Centrala și de Est (CEE) ce activează în diferite industrii considera ca digitalizarea este esențială pentru a le permite să-și atingă obiectivele propuse, precum reducerea costurilor, creșterea productivității și creșterea competitivității. Într-un sondaj care explorează viitorul digital al CEE, realizat de firma de avocatură internațională CMS, aproape două treimi (65%) dintre companiile din regiune confirmă ca digitalizarea este o prioritate în realizarea acestor obiective imediate.

Deși tendința spre digitalizare se manifesta și înaintea izbucnirii crizei Covid-19, pandemia a adus fără îndoială în prim plan agenda digitală a companiilor din Europa Centrala și de Est: 38% dintre respondenți au finalizat sau au inițiat noi proiecte de digitalizare, în timp ce 45% spun că pandemia a servit la accelerarea proiectelor deja aflate în desfășurare.

Majoritatea (92%) dintre respondenți considera că pandemia va accelera schimbările digitale viitoare în afacerile lor și aproape două treimi (65%) anticipează o creștere a bugetelor IT de anul viitor, pentru a sprijini digitalizarea. Serviciile financiare și de life science sunt sectoarele cheie identificate de respondenți în care se așteaptă ca digitalizarea să fie influențată în cea mai mare măsură de consecințele pandemiei, urmate de sectoarele de producție, auto și energie. Doar 6% dintre companii și-au întârziat proiectele digitale din cauza pandemiei.

Horea Popescu, *Managing Partner CMS România*: „Tehnologia, inteligența artificială, implicațiile implementării 5G nu vor ocoli România și vor avea un impact major și imediat în viața de zi-cu-zi. De aceea este foarte important ca reglementările juridice naționale ale noilor dezvoltări tehnologice să fie rapid coordonate cu reglementările europene și internaționale. Raportul CMS subliniază acest trend și atrage atenția privind nevoia unei conformări atât la nivel juridic, cât și la nivel etic al companiilor aflate în această “cură” a digitalizării. Rolul consultanței juridice specifice în tehnologia informației este esențial pentru competitivitatea companiilor, indiferent de sectorul în care acestea activează.”

„În ciuda impactului Covid-19 la nivel global, este încurajator faptul că multe companii din Europa Centrala și de Est fie accelerează procesul de digitalizare, fie intenționează să angajeze resurse mai mari pentru a trece la digital”, spune Dóra Petrányi, CMS CEE Managing Director. „Avem deja o infrastructură digitală de înaltă calitate în multe țări din Europa Centrala și de Est, cu banda largă de mare viteză, comerț electronic și utilizare 4G. Cu toate acestea, pentru a fi la egalitate cu alte țări dezvoltate, trebuie să devenim mai competitivi din punct de vedere digital prin implementarea de noi tehnologii precum rețelele 5G și inteligența artificială, susținute de cadrele legale și standarde de reglementare necesare.”

Eva Talmacsi, *co-Head CMS CEE TMT*, adauga: „Similar Europei de Vest, tehnologia 5G va fi un domeniu extrem de competitiv și în CEE. Mai sunt încă obstacole ce trebuie înlaturate pentru a-i debloca întregul potențial, deoarece standardizarea europeana 5G este încă incompleta. Deși exista deja mai multe partajari de rețea, de exemplu în Republica Ceha, Polonia, România și Ungaria, abordarile autoritaților de reglementare la nivel național difera, lucru care trebuie rezolvat daca ne dorim o dezvoltare mai larga a tehnologiilor 5G. Însa, pe masura ce acest lucru se va întâmpla, va genera un impact profund asupra industriilor existente și asupra vieții noastre de zi cu zi din regiune. ”

AI, un instrument cheie al schimbarii, însa nu fara îngrijorari

Ca parte a demersului lor catre transformarea digitala, multe companii din CEE considera inteligența artificiala (AI) ca instrumentul cheie al schimbarii, aducând soluții care ajuta la obținerea îmbunătățirii productivității, a vitezei și a eficienței. Puțin peste jumătate (58%) dintre respondenții sondajul utilizeaza deja soluții AI, în timp ce o majoritate semnificativa (83%) planifica investiții legate de AI.

Încrederea în întregul potențial al AI pentru companii nu vine însa fara îngrijorari. O proporție semnificativa (86%) este îngrijorata de posibile probleme privind raspunderea juridica, în timp ce 60% sunt preocupați sau foarte preocupați de riscurile de securitate. În prezent, doar 4% dintre respondenți considera ca AI este supra-reglementata, în timp ce peste jumătate (60%) ar dori sa fie puse în aplicare mai multe îndrumari și reglementari privind AI.

Tomasz Koryzma, CMS Partner, Head of IP în CEE, spune: „AI deschide oportunitați de transformare în toate domeniile activității umane, dar în același timp prezinta riscuri unice pentru companii, guverne și societate în ansamblu.”

Datele și etica merg mâna în mâna

Sondajul a confirmat ca nu exista nicio îndoiala ca “data is king” pentru o gama variata de companii din CEE. Patru cincimi (80%) dintre companii considera ca datele sunt extrem de importante, trei sferturi fie investind în prezent în analiza datelor (62%), fie planificând sa investeasca în viitorul apropiat (12%). Aceste companii menționeaza departamentele de marketing și vânzari și cercetare și dezvoltare drept principalii utilizatori ai analizei de date.

Doar 1% dintre respondenți afirma ca nu considera etica parte integranta în modul în care își desfașoara activitatea. Protejarea datelor, luarea în considerare a costului uman și luarea deciziilor cu privire la valorile marcii sunt probleme etice pe care aproape toți respondenții (98%) sunt de acord ca fac parte din orientarile și politicile lor corporative actuale.

„Etica nu mai este un simplu exercițiu de „bifat”, ci un proces conștient, bazat pe valori, care implica o analiza temeinica. Ar trebui sa existe un echilibru corect în comportamentul corporativ între respectarea legii și a fi etic, deoarece aceste lucruri nu se suprapun întotdeauna. Prin urmare, ghidurile de etica ale companiilor ar trebui revizuite pentru a aborda provocarile digitale actuale, inclusiv conștientizarea consecințelor utilizării anumitor date de catre tehnologia respectiva. Consilierii juridici (GCs) sau responsabilii cu protecția datelor (Chief Privacy Officers) ar trebui sa se aștepte ca etica sa devina o parte importanta a vieții lor de zi cu zi”, spune **Olga Belyakova**, *Co-Head CEE TMT al CMS*.

Uniformizarea etica este parțial o consecința a Regulamentului general privind protecția datelor (GDPR) care, de când a intrat în vigoare în Uniunea Europeana în mai 2018, a contribuit la transformarea peisajului cultural și juridic în ceea ce privește modul în care companiile stocheaza, gestioneaza și folosește datele clienților.

Clive Gringras, coordonatorul TMT la CMS, adauga: „Ce ar trebui sa faca GC? Din ce în ce mai mulți membri ai echipei juridice vor trebui sa ia în considerare cu adevarat tehnologia, fie pentru ca unele companii vor ajunge sa concureze prin intermediul tehnologiei, fie pentru ca acestea vor face tranzacții în domeniul tehnologiei. Prin urmare, echipele interne trebuie sa recruteze și sa se recalifice, tehnologia fiind o abilitate de baza, nu o linie secundara sau o specialitate. Toata lumea din echipa juridica trebuie sa înțeleaga tehnologia.”

Despre sondaj și raportul CMS CEE Digital Horizons

Desfașurat în lunile iulie și august 2020, sondajul realizat de CMS s-a axat pe o serie de subiecte legate de activitațile și prioritățile de digitalizare, care împreuna formeaza agenda digitala strategica a companiilor. De asemenea, a inclus întrebări legate de planurile de investiții ale societăților, precum și aspecte de reglementare și risc. Sondajul a analizat opiniile a aproape 100 de companii ale caror operațiuni cuprind 18 țari din regiunea CEE: Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Republica Ceha, Estonia, Ungaria, Kosovo, Letonia, Lituania, Macedonia, Muntenegru, Polonia, România, Serbia, Slovacia, Slovenia și Ucraina.

Analizând opiniile profesioniștilor ce activeaza în afaceri / management, IT /securitate IT și legal/compliance IT, studiul a inclus o gama larga de sectoare: aviație, produse de consum, energie, servicii financiare, hoteluri și agrement, sanatate și științe medicale, producție, private equity, servicii profesionale, imobiliare și TMT.

Mai multe informații și rezultatele sondajului pot fi gasite în [*CMS's Digital Horizons Report - A series of reports exploring CEE's digital future.*](#)